Ner 14. ROK 1842. SRODA 19 STYCZNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Ferdynanda Wyzn.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Ratymir.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
16 6	27" 8''' 192	0° 0	1''' 91	Południowy słaby	Pochmurno	
2	9, 018	+ 2, 0	2, 09	Zadeu	,,	
10	9, 731	— 0, 3	1, 93	Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	

Wiadomości zagraniczne.

POLSKA.

Warszawa 13 *Stycznia.*

J. O. Xiążę Namiestnik królestwa, z wnoszonych do siebie próśb, o pomieszczenie w wojenno-naukowych zakładach Cesarstwa młodéj szlachty tutejszego kraju, dostrzedz raczył: że ojcowie i krewni częstokroć starają się o to po dojściu już młodzieży do wieku, w którym, aby przyjętą być mogła do pomienionych zakładów, a szczególniéj do pułku szlacheckiego, wypada zdawać trudny z wyższych nauk examen. W skutek czego zdarza się niekiedy, że wysłana ztąd do S. Petersburga młodzież, z przeznaczeniem do pułku szlacheckiego, niebędąc w stanie zdać tam przepisanego examinu, odsyłaną bywa napowrot, z narażeniem skarbu na próżne wydatki. Z tego powodu Jego Xiążęca mość, rozkazawszy ogłosić w gazetach i dziennikach gubernialnych Królestwa program examinu, składać się winnego przez młodzież do pułku szlacheckiego wstępującą, polecił zarazem podać do wiadomości wszystkich, którzyby życzyli synów lub krewnych, liczących już lat 13, lub blizkich dojścia tego wieku, pomieścić w zakładach wojskowo-naukowych, aby poprzednio udawali się z nimi do właściwego gimnazyum gubernialnego, po wyexaminowanie wedle programu, i po uzyskanie świadectw o należytém ich usposobieniu. Swiadectwa takowe załączane być powinny wraz z innemi dowodami, przy prośbach, o przyjęcie młodzieńców do pomienionych zakładów, wnoszonych. Powyższą wolę Jaśnie Oświeconego Xięcia Namiestnika, oraz program examinu (w przekładzie Polskim, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, podając niniejszém do powszechnéj wiadomości i stosowania się, nadmienia: że Jego Xiążęca Mość zlecił Kuratorowi Warszawskiego naukowego okręgu, wydać stosowne rozporządzenia, aby w gimnazyach gubernialnych słuchano niezwłocznie rzeczoną młodzież examinów, wedle programu, i wydawano jéj stósowne o tém świadectwa.

P. O. Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

(podpisano) Jęnerał Lejtnant, Senator,
Pisarew.

Dyrektor Wydziału, Radzca Stanu,
J. Badeni.

Dyrektor Kancellaryi,
S. Starynkiewicz.

PRUSSY.

Berlin 10 *Stycznia.*

N. Pan ojcowskim ożywiony życzeniem, aby stósunki kościelne archidyecezyi kolońskiéj

nabawiające umysły mieszkańców tamecznych obawy i niespokojności, przez przywrócenie uregulowanéj arcypasterskiéj administracyi znowu uporządkowane zostały, w tym celu już od dawniejszego czasu z katedrą apostolską układy zawiązać raczył.

Obopólném wsparte zaufaniem układy te, celu pożądanego nie chybiły.

W skutek dokładnego uwiadomienia, że X. arcybiskup, Klemens August baron Droste von Vieschering, na zdrowiu zapada, i że z tego powodu zarząd dyecezyi dla niego uciążliwym i trudnym staćby się mógł, J. Świątobliwość Papież, po zasiągniętém zdaniu i przyzwoleniu X. arcybiskupa, uznał środkiem stósownym, aby mu za przyzwoleniem N. Króla, Koadjutora z prawem następstwa przydano, który odtąd archidyecezyą w moc pełnomocnitwa apostolskiego zarządzać będzie. Stosownie do tego J. Świątobliwość Papież wydanem pod pierścieniem ś. Piotra breve z dnia 24 września r. z., w moc pełnomocnictwa swego apostolskiego, biskupa Spirskiego, X. Jana Geissel, z powodu mądrego i powszechném zaufaniem zaszczyconego zarządu dotychczasowéj dyecezyi jego, katedrze apostolskiéj w imieniu N. Pana przed wszystkiemi poleconego, Koadjutorem z prawem następstwa i apostolskim administratorem archidyecezyi kolońskiéj z wszystkiemi potrzebnemi i stósownemi fakultetami, mianował i ustanowił.

W wykonaniu tego breve, które N. Pan pod zastrzeżeniem na przyszłość praw kapituły metropolitalnéj kolońskiéj, która zawsze wiernéj pieczołowitości o dobro dyecezyi dowiodła, potwierdził dotychczasowy biskup Spirski; X. Jan Geissel, po otrzymanem poprzednio uprzejmém zezwoleniu N. Króla Bawarskiego wezwany został, aby przy dworze tutejszym królewskim się ukazał, by w urzędzie Koadjutora z prawem następstwa i apostolskiego administratora archidyecezyi kolońskiéj przysięgi wierności i poddaństwa wykonał.

Przyjąwszy to wezwanie, prałat na dworze królewskim się przedstawił i dnia dzisiejszego w powierzonym mu urzędzie przysięgę homagialną w ręce Króla i Pana wykonał.

Do X arcybiskupa barona Droste N. Pan jeszcze pod dniem 15 października r. z. następujące wydał pismo:

»Przewielebny Xięże Arcybiskupie!

«Jesteś zapewnie już uwiadomionym, że przez mądrą pomoc dworu Rzymskiego sprawy kościoła kolońskiego załatwione zostały, i nie uszło to uwagi mojéj, że do pożądanego końca dotychczasowych, smutnych sporów, i chęć WPana się przyłożyła. Przed przeszło rokiem dałeś mi słowo, że swojéj zupełnéj wolności nie na to użyjesz, aby do Kolonii powrócić. Dotrzymałeś go sumiennie, i oświadczając WPa: nu z powodu tego szczególne moje zadowolenie, zwracam WPanu słowo jego, przypuszczając wszelako, że jeżelibyś życzył sobie udać się do Kolonii, jednak podróż ta nie pierwéj nastąpi, jak po przybyciu tam mianowanego Koadjutora i po objęciu przezeń zarządu archidyecezyi. Myśli téj, jakobyś w politycznych zabiegach udział miał, nigdy nie podzielałem, i władze moje dawniéj już do zbijania jéj stósownéj użyły sposobności. Wiedząc jednak, że sam i WPana szanowna rodzina gorąco sobie życzycie, aby ja sam oświadczenie to wyrzekł, korzystam z téj sposobności z ukontentowaniem, aby oświadczyć, iż najmniejszego nie ma powodu do podejrzenia, jakobyś wpływu stanowiska i urzędu swego dla poparcia polityczno-rewolucyjnych zabiegów, albo dla łączenia się z osobami, do celów takowych zmierzającemi, miał nadużywać. Z szczerem życzeniem, aby deklaracya ta umysł WPana zaspokoiła, i aby WPanu Opatrzność długo jeszcze przywróceniem spokojności kościelnéj cieszyć się pozwoliła, pozostaje z szczerym szacunkiem.

Przewielebnego Pana przychylny
(pod.) *Fryderyk Wilhelm.«*

Paretz 15 października 1841.

Nowo mianowany Koadjutor tymczasowo za przyzwoleniem J. K. M. do Spiry powróci, aby tam potrzebne w celu administracyi kanonicznéj zawiadowanego dotychczas biskupstwa rozporządzenia uczynić; następnie w ciągu lutego r. b. do Kolonii przybędzie i zarząd archidyecezyi obejmie. Wypadki te i środki wzbudzają nadzieję, że podług woli J. K. M. przywrócona zgoda przez wspólne działanie wszystkich, do ojczyzny szczerze przywiązanych, coraz mocniéj się ustali.

FRANCYA.

Paryż 8 Stycznia.

Zapewniają dziś, że minister spraw zagranicznych (p. Guizot) będzie się wprawdzie opierał obu projektom reformy, ale nie uczyni ich kwestyą gabinetową. Nieusunie za tém chociażby izba głosować miała za przyjęciem tych reform. Jedną z tych reform jest oznaczenie urzędów nie mogących się zgodzić z krzesłem w izbie deputowanych, drugą przyłączenie drugiéj listy sądu przysięgłych do listy wyborców czyli przypuszczenie tak zwanych *(capacités)* do wyborstwa. Pierwszą przed-

stawia gabinetowi p. Garneron, drugą p. Ducos, obaj przyjaciele p. Thiers.

Tymczasem *Journal des Débats* mówiąc wczoraj o tym przedmiocie użył pewnéj ironii w wyrażeniu, że pewne wielkie jeninsze odkryły, że we Francyi znajduje się jeszcze ośm lub dziewięć tysięcy ludzi zdolnych do wyborów, a którzy nie posiadają tego przywileju:» Obrażony tym tonem dziennika *Rozpraw* przytacza dziś *Constitutionnel* mnóztwo znakomitych mężów będących za tym projektem, a którzy bynajmniéj nie należą do lewéj strony. Najprzód wymienionym jest pan Montalivet, ten istotnie w roku 1830 będąc ministrem spraw wewnętrznych, projektował powiększenie ciała wyborczego przez przyłączenie do niego owych *capacités*. Wtedy; to musi dziwném się wydawać, reforma ta, tak teraz upragniona, odrzuconą została przez izbę. Powodem tego odrzucenia było panujące jeszcze burzliwe usposobienie przeciw Burbonom i ztąd usuwanie wszelkiego wpływu legitymistów na deputacyą bo wtedy po dopiero nastąpionym upadku staréj panującéj rodziny we Francyi, wszyscy prawie należący do w mowie będącéj kategoryi, to jest posiadający stopnie naukowe, otrzymali takowe, tudzież różne posady od staréj dynastyi; ci przeto ludzie mający powody przychylności do dawnéj rodziny, gdyby zostali do ciała wyborczego przyjętemi, mogliby zbyt wielki wpływ na wybory stronnictwu legitymicznemu nadać.

Daléj przytacza *Constitutionnel* p. Dufaure jako dawanego obrońcę reformy wyborów. Jakkolwiek nic niemówiącém zdaje się przytoczenie tego imienia, nie można jednak nie postrzedz w tem zamiaru, przypomnienia temu mężowi powinności jaką miał spełnić na teraźniejszych posiedzeniach i odciągnienia go od stronnictwa ministeryalnego. Prawie wszystkie dzienniki dynastyjnéj opozycyi, sypią panu Dufaure, kadzidła z okoliczności wybrania go na vice-prezesa izby, ale nie zapominają przytém dodać, »że powinien się teraz zdecydować, czy chce nadal należeć do strony ministeryalnéj czy do opozycyi.« Podług *Siecle* znajduje się on jeszcze na rozstajnéj drodze, w któréj nie trudny mu będzie wybór jeśli nie zechce pójść za przykładem pana Dupin, który zostawszy wybranym na prezesa izby, odstąpił od lewéj strony i teraz zupełnie stoi odosobnionym. Przyszłość okaże, czy pan Dufaure przyjmuje dobre rady jakie mu są dawane. Ale to pewna, że ta znakomita większość jaką miał przy swoim wybraniu na vice-prezesa, pochodziła od lewéj strony i lewego środka. Bezwątpienia stronnictwo to chciało przy téj sposobności naprawić błąd przeciw przyzwoitości, jaki poprzednio popełniło głosując za panem Lamartine przeciw p. Sauzet.

Co się tycze położenia gabinetu względem izby w téj kwestyi reformy, wystąpi on zgodnie z swemi zasadami, przeciw wszelkiemu projektowi, któryby miał na celu otworzenie drogi radykalnym reformom. Oświadczył się przeto przeciw obu projektom reformy przedłożonym obecnie izbie, ale nie będzie ich uważał za kwestye gabinetowe, i dla tego nie odstąpi od steru chociażby izba projekta te przyjęła.

GRECYA.

Ateny 10 *Grudnia.*

W dniu 28 Listopada przed południem odbyło się uroczyste poświęcenie pomnika w Nauplii, przeznaczonego dla poległych w Grecyi wojowników bawarskich.

Tutejszy komitet wychowania oświadczył zamiar założenia tu wspaniałego opartego na krajowym interesie zakładu wychowania. Pieniądze potrzebne na wystawienie gmachu na ten cel przeznaczonego, zostały zebrane z dobrowolnych składek w kraju i zagranicą.

Zawyrokowanie przeciw dwóm członkom niegdyś tak strasznéj bandy zbójców, pod dowództwém znanego Mamatakis; którzy podług brzmienia wyroku mieli zostać ściętemi za pomocą gilotyny, nie mogło być wykonane w przeznaczonym dniu 1 Grudnia, z powodu niezręczności i braku doświadczenia wykonawcy sprawiedliwości. Urzędnicy sądowi którzy mieli polecenie dopełnienia tego aktu władzy wykonawczéj, zaniedbali przekonać się wcześnie o techniczném usposobieniu mistrza, co było powodem publicznéj skandalicznéj sceny. Skazani zostali z placu exekucyi odwiezionemi pod mocną strażą do Pyreus i tam w ścisłem więzieniu zamknięci. W parę dni późniéj to jest dnia 4 Grudnia, kara śmierci tych dwóch winowajców wykonaną została na cmetarzu w bliskości Pyreus, przez rozstrzelanie.

CHINY.

Do Marsylii przybyła poczta wschodnio indyjska, przywożąca gazety z Bombayu aż do dnia 1 Grudnia, zawierające bardzo ważne wiadomości z Chin, które sięgają d. 20 Października. Wyprawa angielska przeciw Emoy — wyspie, posiadającéj port obszerny i bezpieczny w wielkiéj zatoce, tworzącéj obwód Fohkien, z którego większa część herbaty przychodzi — najpomyślniejszym skutkiem uwieńczoną została. Anglicy wyspę tę opanowali i tam (według po-

dania) 500 dział zabrali. Wielki kanał chiński, do Pekinu wiodący, Anglicy blokują. Niesie oraz pogłoska, że Anglicy wyspę Tszusan znowu zajęli.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 17 do dnia 18 Stycznia.

Królikowski Felix ob., Majer Józef, Theimer Alexander, de Mattei Konstanty, Gautier Anna z towarzystwem tancerzy akrob., Rąbkowski Jan, Sikorski Mikołai, z Polski; — Krynicka Teodora, z Galicyi; — Hirschfeld Szymon, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Daniecki Karol, Danłecka Barbara, Nęcki Jozef, Jaworski Paweł, Natbmüller Julian ob., Brückner Jan, Zakrzewski Władysław ob., do Polski; — Radziwoński Jan, Wilkoszewski ob., Łętowski Marcelli ob., do Galicyi; — Strehler, Drescher Gustaw, Oesterlich Franciszek, do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 713.

DYREKCYA OGÓLNA SZPITALI

W Wolném Mieście Krakowie

Na dniu 20 b. m. i r. od godziuy 11 do 1 z południa odbędzie się w Sekretaryacie Dyrekcyi Ogólnéj Szpitali licytacya *in minus* na dostawę 200 centnarów słomy do Szpitala S. Ducha na rok 1842 potrzebnych, od ceny w kwocie złp. 3 za jeden centnar ustannwionéj: życzący sobie podjęcia się téj dostawy, złożą w miejscu i czasie powyż oznaczonych deklaracye opieczętowana, wyszczególniające, za jaką cenę mniejszą, od wartości za jeden centnar ustanowionéj, entrepryzę tę na siebie przyjmą, do których załączą *vadium* w kwocie złp. 60 ktore aż do ukończenia całkowitéj dostawy słomy, jako kaucya w kassie szpitalnéj pozostanie; o innych zaś warunkach téj dostawy w Sekretaryacie pomienionym poioformować się mogą.

Kraków dnia 5 Stycznia 1842 r.

Prezydojący
SCHINDLER.
Sekretarz *Tyralski.*

Nro 707.

DYREKCYA OGÓLNA SZPITALI

W Wolném Mieście Krakowie.

Zawiadamiając publiczność, iż na dniu 20 b. m. i r. od godziny 11 do 1 z południa odbędzie się w Sekretaryacie Dyrekcyi Ogólnéj Szpitali w gmachu S. Piotra umieszczonym licytacya *in minus* przez deklaracye opieczętowane, na dostawę narzędzi chirurgicznych do szpitala Braci Miłosierdzia potrzebnych, konsygnacyą w Sekretaryacie złożoną, objętych, od ceny w kwocie złp, 130 ustanowionéj; wzywa mających chęć przyjęcia na siebie téj dostawy; ażeby w miejscu i czasie powyż wymienionych deklaracye swe wraz z *vadium* 1/10 części *praetii fisci* wyrówuywające, złożyli, w których wyszczególnią, za jaką cenę mniejszą od szacnnku ustanowionego, entrepryzę tę na siebie przyjmują; z resztą o innych warunkach téj licytacyi tudzież o ilości i jakości dostarczyć się mianych narzędzi chirurgicznych w Sekretaryacie rzeczonym każdego czasu wiadomość powziąść mogą.

Kraków d. 5 Stycznia 1842 r.

Prezydujący.
SCHINDLER.
Sekr. *Tyralski.*

Nro 715.

DYREKCYA OGÓLNA SZPITALI

W Wolném Mieście Krakowie.

Podaje do wiadomości powszechnéj, że w Sekretaryacie Dyrekcyi Ogólnéj Szpitali odbędzie się na dniu 20 b. m. i r. licytacya na dostawę 40 par pantofli dla chorych w szpitalu Sgo Ducha pomieszczonych; ustanawiając cenę jednéj pary pantofli w kwocie złp. 1 gr. 24; wzywa chcących się podjąć téj dostawy, ażeby w dniu i miejscu wyżéj wspomnionych od godziny 11 do 1 z południa złożyli deklaracye opieczętowane, wymieniając w nich za jaką cenę mniejszą od szacunku ustanowionego, entrepryzę tę na siebie przyjmują, i do tych domieszczą *vadium* w kwocie złp. 10 które aż do uzupełnienia przyjętéj na siebie dostawy w kassie szpitalnéj pozostanie inne zaś warunki licytacyi każdego czasu w Sekretaryacie rzeczonym odczytać sobie mogą.

Kraków d. 5 Stycznia 1842 r.

Prezydujący,
SCHINDLER.
Sekretarz *Tyralski.*